

Nemzeti Társalkodó.

Februárius' 2-dik napján 1855.

Múlt, Jelen és Jövendő.

(Végzet)

Valamint a' fizikai természetnek változhatatlan törvénye az hogy a' nagyobb erő meggyőzi, 's önnön mozgásának arányába magával ragadja a' kisebbet, úgy erkölcsi és politikai tekintetben is, bármely szövevényes leplekbe légyen burkolva nem elég éles szemek előtt, az ember a' hány annyifelé ágazó külön arányzatu erők viszszonyos játéka; — a' dolog fenekére tekintve a' fog kitünni, hogy a' vagyonosság 's értelmi suly mindég és mindenütt uralkodik, 's hijában kezdődik valamely nemzet constitutioja ily magassan hangzó kitételen: *a' törvény előtt minden polgár egyenlő*, a' szegény 's tudatlan szintúgy ott is jobbágya, 's sokszor korlátlanabb hatalom alatt nyögő jobbágya lesz a' dúsnak 's műveltnek, mint ott hol törvénykönyv 's urbarialis regulatiok osztják szolgáló, 's szolgáltató felekezetre a' hony lakóit. Legyen szabad még egyszer és utóljára Angliát szembe tenni a' Magyar hazá-

val. Ott törvény szerént kiki mástól független, 's csak azzal tartozhatik iránta a' mire önnön kötelezése kényszeríti, nincs tehát úgy nevezett jobbágy, 'sellér, csak haszonbérlő, árendátor. — De a' dolgok természetéből folyó következéseket semmi emberi hatalom, annál inkább papirosra irt rendszabások fel nem tartóztatják. Az értelmesebb és vagyonosabb rész eldöntő befolyása ott is kieszközli azt a' mi másutt szerencsen rabszolgaságnak, jobbágyságnak 'sat. neveztetik. Csak egy példa szolgáljon többek helyett: Angliában koránt sem terem, 's talám nem is teremhet annyi gabona a' mennyi tömött népességének szükségére megkivántató, a' miből önként következik, hogy tehát Angolországba idegen földről kell gabonát bevinni. Ugy de a' concurrentia nincs ínyek szerént a' közelebbi reformig eldöntő befolyással bírt nagy földbirtokosoknak, mi lesz tehát az expediens? kicsinység! egy törvény mely azt határozza hogy a' nem termesztő felekezet, vagy angol búzát vegyen úgy a' mint a' termesztőknek adni tetszik, vagy ha csakugyan külföldi búzából kívánna kenyeret enni, a' honyi búza árulóknak fizessen, középesen számítva, 1 f. conv. pénzt minden pošoni mérőért melyet maga 's háza népe megemészt; mert jól felvéve éppen erre mennyen-ki ama híres Corobill munkálatja, mely szerént az idegen földről gabonát csak annyi vám fizetés mellett szabad bévinni, a' mennyivel (p. o. a' tiszta húzára) pošoni mé-

rőjének piatzi árra hét ezüst forinton alol jár; a' miből csalhatatlanul következik hogy senki Angliába való búza bévitelről gondolkodni sem fog, míg annak árra ezen a' mértéken feljül nem emelkedik, ellenben a' hazai búzát is senki ennél szembetűnőleg alább nem adja, és mivel különben 6 forintért, Lengyelország, Sicilia, Muszka-, 's talán Magyarország is haszonnal hordhatná Londonba búzáját, nyilvánvaló hogy kiki legalább 1 forinttal, kényszerítve fizet többet minden vékáért, 's ez a' búza termesztőknek 'sebébe foly, nemtermesztő hazájokfijainak rovására. — 'S már bátor vagyok azt kérdeni: van é különbség a' magyar jobbágyság között, mely szerént a' paraszt földesurának nem ingyen, mert háznépét-tápláló földjét tőle bírja, hanem legfeljebb is olcsóbban dolgozik, mint szabad egyezéssel talán tenné, és így idejének egy részét amannak feláldozná; van é tetemes különbség mondom a' magyar jobbágy és azon angol úgynevezett szabad ember között, ki másnak egy félpercnyi idejével sem ugyan, de minden mérő búzájáért melyet megemészt egy ezüst forinttal adózik. — A' mit ez egyes tárgy példalágosít, az ezer különböző viszszonyokban ismételve fordul elé, 's erősíti amaz annyiszor felhozott állításomat: hogy értelmi súly és vagyonyosság, különböző alakban ugyan de mindég bizonyoson megtészi a' maga hatását, 's a' mely felekezet ezekben a' mást meg-

előzi, az mint természetes úr emezt hátra nyomja 's magának adozó szolgáját használja. Azonban legroszabb, de mégis el- lentmondhatatlan igaz, hogy százszorta könnyebb ellenni valami nélkül, mint arról a' mit hírünk lemondani, és így a' szerencsétlen sulyarantalanságnak egyenbe hozására, 's ez által köz és állandó jóllét biztos megalapítására nézve, sokkal kedvezőbb helyheztetésben van az a' nép, melyben sem az értelmi műveltség, sem a' vagyonosság idomtalan tulsági különbözésre nem ágazik, mint az a' haza melyben, a' talán hátrább maradott fejlődésnek óriási léptekkel előre haladtát, ily organikai monstruositas nem hátráltatja, 's éppen ezért, újra meg újra szerencsésnek hirdetem a' magyar honyt, melyben sem milliót bírókat éhező háznépü munkásoktól körülvéve, sem művészeti, kereskedési, 's természetői interesséket, mesterséges politikai párvíadalban szemköztállva nem talállok, hanem mindent alatt ugyan, de mindent megérve arra hogy a' tapasztalással 's reflexioval egyaránt gazdag idő-kor tanuságai, 's más nemzetek drágán fizetett oskolájának olcsó kitanulása után, sebessen is rendszeresen is haladhasson előre, oda, hova másoknak talán az eljutásnál még keserűbb visszatérés útján kell érkezniük, hogy spasmusos oscillatiokból a' sulyegyen békés nyúgalmát feltalálják. Igaz ugyan hogy nálunk is vannak különbségek melyek ezt az ohajtott sulyegyent megzavarják, vagy hátran el merem mon-

dani megzavarni láttatnak, mert bár sok azt képzei, ennyi nemzeti, vallási és polgári felekezet talán soha egy öszvehangzó egészsze nem egyesülhet, én azt állítom, hogy mindezek a' különbségek a' polgári társaság céljára nézve csalóka tetszemények, 's szük eszünknek nálunknál okosabb speculansok által önnön céljaikra használt kápráztatásai, 's talán nem meszsze az idő, mert az előjelek naponként sűrűbben 's világosabban tűnnek-fel, mikor köz-általlátás tárgya lesz az, hogy a' nemzetiséggel legkissebb közsincs annak ha kabátunk gombja posztóval van é bévönva, vagy szörből kötve; hogy a' vallásnak megalatsonítására szolgál, ha polgári igazgatásunk rendszerébe befolyással gyaláztatik-meg; 's hogy az a' mit egyik rend privilegium nevezet alatt drága kincs gyanánt örzött, jobban megvisgálva, nem arany de rosdás vasbilincs: hanem söt inkább abban áll az igaz nemzetiség, hogy hazánkat mint közanyát tekintve, bár p. o. orrunkat, szánkat 'sat. talán különböző szóval fejezzük is ki, de ez éppen úgy ne légyen akadály, a' minden fijait egyaránt apoló polgári alkotmányhoz hévvel ragaszkodnunk, mint nem akadály a' 10 nyelven beszélő északi Amérikában, 's mint nem régen sértőnek és nevetségesnek találták a' Straszburgiak hogy a' kormány az ő buzgó nemzetiségekről német beszédjékért kételkedni mérészelt. — Az adja-meg a' vallásnak magass becsét ha politikai garantiák színe alatt nem tesszük, a'

mi fájdalom többnyire volt, intriguák vulkán-
ni mívhelyévé; 's végre, hogy nincsen ott
szabadság hol személyes privilegium van,
's leginkább nincs a' privilegiáltra nézve,
hanem ha józan ész tekintetében eléggé pri-
vilegiálatlan lenne által nem látni, hogy a'
fekvő jószág el nem idegeníthetése csak oly
helyességgel neveztetetik kedvező megkül-
önböztetésnek, mint ha örvidenék azon
hogy a' szabó drágán és rosszul készített
kaputomat azzal a' kikötéssel adja által hogy
másnak el ne adhassam vagy ajándékozhas-
sam, 's hogy a' mással önkényesebben bán-
hatás lehetsége, szomorúan bosszulja-meg
magát a' belőle szükségesképpen következő
bizodalmatlansággal, mely ezer vagyoni 's
személyes viszonyokban, keservesen — meg
lehet egykor veszedelmesen — tűnik-ki. —

De nagy szók ezek, nehezebb pennát
kivánók, 's tárgyaik a' jövődöre való ki-
nézésnek távoli kékjében vesznek-el, rövi-
debb élü szemem elől, hassanak oda készül-
tebb Herschelek vizsgálódásai. En már is sok-
ra telt soraimat bévégzem oly kinyilatkozta-
tással, hogy a' ki vég-soraim ellen bajvivó
késztyűjét, a' nemzeti Társalkodó becsü-
lettel telyes küzdhelyén lábam elébe vetén-
di, ál-fegyvert a' bajvívás régi törvényei
szerént kirekesztve, azt felvenni 's véretlen
és epétlen harczra kiállani mindég kész,
vagyok,

Agrippa.

A' szerelem-szarándok.

(folytatás).

Ahmed csalatkozva 's zavarodtan áll; de tudnivágyását a' kielégítés nehézsége még inkább gerjeszté. Ily állapotjában vén nevelője bélépék. Gyorsan sietett a' királyfi eléjébe: „Ó bölcs Eben Bonabben“ felkiálta: „a' föld sok tudományt fedezted-fel előttem; de van egy tárgy melyről méj tudatlanságban vagyok, 's örömet szeretnék tanulni.“

Csak kérdést tégy királyfi, 's minden készen áll parancsodra, szolgád határolt elméje körében.“

„Mond-meg tehát te ritka bölcs, mi azon dolog valósága a' mit szerelemnek neveznek?“

A' bölcs Eben Bonabben, mintha vilám sujtotta volna úgy áll. Elsáppadt, reszketni kezdett 's fejét lógni érzé vállain.

„Mi vezethette királyfimat ily kérdésre? — hol hallotta ezen pusztá szót?“

A' királyfi a' bölcset az ablakhoz vezeté. „Halljad csak, Eben Bonabben“ monda. Az öreg fülelt. A' fülemile alatt egy sűrű bokorban ült, 's énekelt kedves rósájának; minden virágos ágról, minden illatos ernyőből mélódia hatott-fel, és szerelem-szerelem-szerelem volt a' mindenünnen visszazengő hangzat.

„Allah akbár! Nagy az Isten!“ felkiálta a' bölcs Eben Bonabben: „ki mérészelheti ezen titkot emberi szív elől rejteni, ha a' levegő madarai is egyesülnek annak elárulására?“

Ezzel Ahmedhez fordulva így szóla : „Ó királyfi ! dugd be füleidet ezen csábitó hangnak ; zárd-el elmédet e' veszélyes tudat elől. Tudd-meg, ezen szerelem az oka a' boldogtalan emberiség minden inségei felének. Ez nemz keseredést vizsongást testvérek és barátok közt, ez szül véres gyilkosságot és pusztító háborut. Bánat és gond, pusztá napok, álmatlan éjek követőji ; elhervasztja virágit, megmérgezi örömeit az ifjuságnak, 's az öregség fájdalmat bajait korán hozza-el. Allah tartson téged ; királyfi, telyes tudatlanságban azon dolog felől melyet szerelemnek neveznek.“

A' bölcs Bonabben ezzei gyorsan eltávozott, 's a' királyfit még nagyobb zavardásban hagyá. Híjában igyekezett ez a' dolgot kiverni elméjéből ; mindég feljül maradt az gondolatjában és sükeretlen gyanításokkal laukasztotta kínoztá őt. „Valóban“ monda magában midőn a' madarak mélodiás szavára ügyelt : „ezen hangokban bánat nem szól, hanem mind csak nyájas érzés és öröm ! Ha a' szerelem annyi inséget 's vizsongást okoz, miért nem epednek ezen madarak magányban, vagy miért nem szaggatják öszvé egymást, a' helyett hogy a' bokrokban repkednek, 's a' virágok közt vígan jáczdoznak ?“

Egy reggel ágyán hevert ő, 's ezen magyarázhatlan tárgyan andalgott. Szobája ablaka nyitva volt, hogy szabadon járjon a' szelid reggeli szellő mely a' völgyből narancsvirág illattal terhelve léngött fel. A' fülemi-

le mindég a' szokott hangokat éneklő szava csak gyengén hallott. Míg a' királyfi sohajtva figyelmeze, hirtelen suhogás támadt a' levegőben: egy héjától üldözött szép galamb az ablakon bécsapott, 's lihegve a' szoba földjére rogyott; a' 'sákmányát vesztett rabló pedig a' hegyek megett eltűnt.

A' királyfi a' lihegő madarat felvette, simogatta tollát, 's keblén melengette. Mihelyt nyájassagival megnyugtathatá, egy arany kaliczkába tevé, és saját kezével adott neki szép fejér kenyeret 's legtisztább vizet. De a' galamb nem akart enni, epedve búsán ült, 's bánatosan sohajtozott.

„Mi bajad?“ kérdé Ahmed: „nincs é mindened, mit szíved kívánhat?“

„Ó nincs!“ felele a' galamb: „nem elszakasztva vagyok é szívem barátjától, még pedig kikelet idején, a' szerelem igazi korában?“

„A' szerelemében?“ ismétlé Ahmed: „kérlek szép madaram, nem tudod é nekem megmondani, mi az a' szerelem?“

„Igen is tudom, királyfi. A' szerelem kín egynek, boldogság kettőnek, viszongás ellenkedés háromnak. Egy háj az mely két teremtményt egymással öszveköti, 's drága érzésre egyesít, együttléteket boldogsággá, megválásokat inséggé teszi. Nincs é egy valóóság is kihez téged nyájas indulat kötelei vonzanának?“

„Szeretem öreg tanitómat minden mások felett; de ő sokszor unalmas, 's gyak-

ran boldogabbnak érzem magamat társaságán kívül.

„Nem ezen indulatot értem én. Én a szerelemről szólok, az élet nagy titkáról és okfőjéről; az ifjukur kábitó vonzalmáról, az öregség eleven öröméről. Tekints ki királyfi, 's szemléld mely telyes szerelemmel az egész természet e' boldog évszakaszban. Minden teremtménynek játszótársa van, a' legcsekélyebb madár párjának énekel; még a' féreg is a' porban nőjével enyeleg, 's ama pillangókat melyeket a' torony felett a' levegőben magassan lebegni látsz, költsönös szerelmek boldogítja. Ó királyfi, 's te annyi drága ifjui napjaidat élted-el, a' nélkül hogy a' szerelmet ismernéd? Nincs é egy szelid valóság a' más nemből — egy szép királylány vagy kellemes hölgy, ki szívedet lebilincselje, 's kebledet édes kínok 's nyájas vonzalmak szélvészivel töltse-el?“

„Értetni kezdelek“ monda Ahmed sohajtva: „olyan szélvészt éu már többször érzettem, 's nem tudtam okát; — de hol keressék e' pusztá magányban oly tárgyat a' milyet rajzolsz?“

Ezen beszélgetés így folyt még egy pillantatig, 's ezzel a' királyfi első szerelemleczkéje bevégződött.

„Ó“ monda ő: „ha a' szerelem valóban oly gyönyör, 's háboríttatása oly inség, őrizzen Allah háborítnom valamely tisztelője örömét!“ kinyitá ezzel a' kaliczkát, kivévé a' galambot, nyájason megcsokolta 's

az ablakhoz vitte; „Eredj boldog madár,“ monda. „örvendj szíved barátjának az ifjuság és kikelet napjaiban. Miért tegyelek rabtársammá ezen pusztá toronyban, hová' a' szerelem soha sem léphet-bé?“

A' galamb elragadtatással kelt szárnyra, magassan felcsapott a' levegőbe, 's azután csattogva szálla lejjebb a' völgy virágzó lugosi közzé.

A' királyfi elkísérte szemével, 's komor andalgásba merüle. A' madarak éneke, mely őt eddig mulattatta, most keseredtét nevelé. Szerelem! szerelem! szerelem! — Szegény ifju érté már e' hangokat!

Szemei tüzet szikráztak, midőn a' bölcs Bonabbent ezután legelőbb meglátá. „Miért hagytál engem e' méj tudatlanságban?“ kiálta. „Miért rejtetted-el előlem az élet nagy titka és okfője, melyben a' legkisebb férget oly jártasnak találom? Nézd az egész természet örömszédelgésben van. Minden teremtmény társának örvend. Ez — ez a' szerelem melyet én ismerni akartam. Miért vagyok én egyedül elzárva örömeitől? Miért van ifjuságom oly nagy része ezen örömek ismerése nélkül elvesztegetve.

A' bölcs Bonabben látá hogy minden további titkolás sükeretlen; mert a' királyfi a' tiltott és veszélyes ismerethez jutott. Felfedezé tehát neki a' csillagászok jövendőléseit, elbeszélte mely gonddal vígyáztak nevelésére hogy a' fenyegető veszélyt elhárítsák. „S már most királyfi“ ezt tevé sza-

vaihoz: „életem kezédben van. Ha atyád megtudja, hogy a' szerelem indulatjával megismerkedtél, míg ügyeleted alatt valál, — úgy én fejemmel lakolok.

A' királyfi volt oly okos mint nagy része a' korabeli ifjaknak, 's hallgatott nevelője szavaira, mert nem szólott semmi azok ellen. Ezen kívül ő a' bölcs Bonabbenhez valóban hajlandó volt, 's mivel eddig a' szerelem indulatját nem érezte csak másokról ismérte, megegyezett hogy annak tudását magában tartja inkább mint a' filozof fejét veszedelembe ejtse.

De nagyszívüségé keményebb próbára tétetett. Midőn néhány nappal ezután egy reggel szobája ablakában andalogva állana, a' levegőben felette keringett a' szabadon bocsátott galamb 's félelem nélkül szálla vállára.

A' királyfi szívéhez szorítá. „Boldog madár“ szóla hozzá, „ki a' hajnal szárnyain a' föld utolsó határra repülhetsz. Hol voltál mióta elváltunk?“

„Meszsze földön, királyfi, 's onnan neked szabadságom jutalmául hirt hozok. Szabad reptemben völgyek és térek felett magassan emelkedém a' levegőbe, 's magam alatt egy gyönyörű kertet láték-meg, ritka nemű gyümölcsökkel virágokkal. Egy nagy zöld rétben feküdt a' kert, egy kigyózdó folyóvíz partján; 's a' kert közepén pompás palota volt. Leereszkedem egy élőfa csoportra, fáradságos repülésem után pihenni. A' parton alattam egy fiatal királylányt láték-

meg évei első kellemében 's virágjában. Szolgáló leányok vették körül, fiatalok mint maga, 's bokrétákkal koszorúkkal ékesíték; de egy virága sem volt a' mezőnek vagy kertnek kellemmel hozzája hasonlitható. Hanem titkon nyilott ő itt, mert a' kert magass kőfallal volt kerítve 's halandó nem léphetett abba. Midőn én ezen szép hölgyet megláttam, ily fiatal, ily a' világtól nem illetett ártatlanságban, gondolám: itt van egy valóság melyet az ég arra teremtett hogy királyfimba szerelmet gerjeszsen.

Ezen beszéd tűzszikra volt az Ahmed gyuladó szívébe. Valója minden titkos ohajtási egyszerre tárgyat lelének, 's határtalan indulatra gerjede a' királylány aránt. Egy levelet íra a' legforróbb indulat szavaival, égő szerelmét lehellé abba, panaszolta személye szerencsétlen fogságát mely miatt őt felkeresni 's lábaihoz borúlni nem mehet. Nyájas tűzzel telyes verseket zárt levelébe; mert természet tette költővé, 's most szerelem lelkesíté. Levelét így czímezé: „Az ismeretlen széphez, Ahmed fogoly királyfitól“ — pésmá és rósa illattal jártatta által 's általadá a' galambnak.

Eredj hív követem!“ mondta neki: repülj hegy völgy lapály és folyó felett; ne nyugodj-meg ágon, ne tedd lábodat a' földre, míg e' levelet szívem aszszonyának által nem adod.

A' galamb magassan emelkedett a' levegőbe, 's egyenes arányban elrepült. A' ki-

rályfi kísérte szemével, míg majd csak egy pontnak látszott a felhők között, 's végre a hegyek megett eltűnt.

Éjjel nappal várta Ahmed a szerelemkövet visszatértét, de hiábán. Már felejtékenységgel kezdé vádolni, midőn egy estve, naplemenetkor, a hív madár ablakán bérépült, lábaihoz rogyott, 's meghala. Egy kegyetlen vadász nyíla lötte keblét által, 's ő végső erejét szedte öszve hogy követségét bevégezze. Méj bánattal hajlott-le a királyfi a hívség ezen szelid áldozatjához, 's a galamb nyakában egy sor gyöngyöt látameg, és azon szárnya alatt egy gyönyörű mejképecskét függeni. Angyali szép hölgyet ábrázolt a kép az élet első tavaszában. Hogy ez a kertbeli ismétlen szépség ahhoz kétség sem fért; de hol van az — mint fogadta levelét, 's valyon ezen képet szerelme elfogadása jeléül küldi é? a hív galamb szerencsétlen halála miatt, mindez titokban maradt.

A királyfi addig nézte a képet míg szemei könnyel teltek - el; ajakihoz szívéhez nyomta azt; órákig tartotta kezében forró szerelemohajtással. „Szép kép“ így szóla: „ó te csak kép vagy! De harmatos szemeid nyájasan fénylenek rám; ezen rósa ajkakon biztató kegy lebeg. Hiu álmak! Nem szintűgy mosolyogtak é azok már egy szerencsésebb szeretőtársra? — De hol találom-fel a világon ezen kép jelő tárgyát? Ki tudja hány hegyek, országok vannak köztünk, — mi bajak választhatnak-el! Talán seregelnék most,

épen most, az imádók körüle, míg én mint fogoly ülök ezen toronyban, 's időmet egy festett arnyék imádásával vesztegetem.“

Kész volt a' királyfi határozása: „Elhagyom ezen palotát, ezen gyűlöletes házat, elbujdosok 's mint szerelem-szarándok, ezen isméretlen királylányt az egész világon felkeresem. (folytatása következik).

A n e k d o t á k.

1. Egy nőtlen pap kétséget támoszta szabad szellemü botránkoztató prédikáziojával híveiben, menny 's pokol létit hozván kérdésbe; templomból kijöttiben hozzá közel férvén egy aszszony halgatónéja, sugja néki: házasodjon-meg csak tiszteletes úr 's nem fog így papolni.

2. Egy őszbevegyült ifju legény házott sertéseket vásárolván már aratáskor, majd még csak farságon tartandó menyegzőjére: kérdi tőle bizott barátja, pajtás valyon nem igen korán veszed a' kövér rőfögőket, 's nem felette későn é a' menyetskét?

5. Egy vak igen szép képet bírt Rafael-től. Ellopák tőle, 's kérlelhetetlen vala. Kérdi szomszédja: mire törődik oly igen rajta, holott maga úgy sem gyönyörködheték benne? „De gyönyörködik más“ felel a' kárvallott, „'s az nékem elég boszszuság.“ Fialtal nőitek agg ősi! a' kép tiétek volt! —

4. Egy göröncsös sorsu agg-legénytől,

kiből körülményi 's *vérmérséke* nem igen boldog nős férjet jóslának, kérdi tanácsló barátja: miért házasodnék-meg, holott a' nősélet még több kedvetlenséggel jár? „Változtatni legalább a' nyomoruságok nemeit“ igen — volt emez' közbe vágása — „'s olyanra, melyet osztán löbbé nem változtathatsz.

5. Z. Város tiszt-tartója azzal vádolá. Egyháza papjait, hogy tiszteletes uraimék korhelek. Semmit sem írnak, sem egyik sem másik Társalkodóba; a' Sokfélébe sem semmifélet. Nem ez vagy amaz folyó, futó 's repülő írásba, sem egy rejtettszót, sem egy talányt, sem egy anekdotát, sem egy gondolat hulladékot; sem egy hitvány versetskét; 's csak egy demokritusi cseppecskét is valamelyikbe nem loccsintanak; 's megérvén vele, ha vasárnapi szent robotjokat nyakokról leróhaták: saját dicsőségi nyereségekkel legkisebbet sem gondolnak; a' rájuk bízott talentomokkal nem elég híven kereskednek; azokat elássák; szóval: haszontalan szolgák mert a' mivel tartoznak csak azt cselekeszik. Mikre a' vádlott apák egyike felelé: mégis, ha annyi hasznunk háromlana írkaírkáinkból, (mai világban midőn Pesten úgy terem a' sok tudós munka, 's hüvik-ki sajtó alól, mint a' gomba esős nyárlan) szűk kepenken kívül, mint udvarbíró uramnak városunk rája bízott talentomival kereskedéséből — már az más!! mert — 's kivált ugyancsak mai világban. — nisi utile sit cet.

B. és társai.